

TERUGKOPPELING VV-WERKGROEP STURINGSINFORMATIE

Registratienummer: 24.052636

Aan	De verenigde vergadering	Datum	15 mei 2024
Van	VV-werkgroep sturingsinformatie	Datum	23 april 2024
Onderwerp	Terugkoppeling uitkomsten VV-werkgroep sturingsinformatie		

Portefeuillehouder: Jan de Vries

"GOED WATERBEHEER LEGT
DE BASIS VOOR DE TOEKOMST
VAN ONS GEBIED."

Voorgesteld besluit

- Over te nemen de aanbevelingen van de VV-werkgroep sturingsinformatie, te weten:
 - Zorg voor meer gerichtheid op het verkrijgen van grip;
 - Heb aandacht voor effectiviteit;
 - Heb aandacht voor beleidsredeneringen;
 - Vermijd inconsistenties of leg deze inconsistenties uit;
- De leden van de werkgroep over 1 jaar eenmalig bijeen te roepen om de stand van zaken rondom de aanbevelingen te evalueren.

Context

Op verzoek van de VV is eind 2023 de VV-werkgroep sturingsinformatie ingesteld. De opdracht aan de werkgroep was om suggesties te formuleren om de informatie te verbeteren opdat de VV haar controlerende, kaderstellende en besluitvormende taken adequaat kan uitvoeren.

De volgende VV- en commissieleden hebben aan de werkgroep deelgenomen: Arjan Bakx (CDA), Dorette Corbey (Natuurterreinen), Rijk van Ginkel (CU-SGP), Henk Hazenoot (BBB), Jan de Ridder (PvdA), Arthur Stenfert Kroese (PvdD), Jaap van Oeveren (VVD) & Kees Buskermolen (Water Natuurlijk). Portefeuillehouder financiën Jan de Vries (agrarisch) is als voorzitter benoemd. De werkgroep is ambtelijk ondersteund door de teams financiën, concern control, bestuurszaken en resultaatmanagement.

Argumenten

1.1 De aanbevelingen sluiten aan bij de gestelde opdracht.

De leden hebben geconcludeerd dat de huidige systematiek bij Rijnland en de kwaliteit van de verschillende documenten goed is. De vier aanbevelingen en de lijst met concrete verbeter suggesties dragen aanvullend bij aan de doorontwikkeling van de sturingsinformatie die de VV bezit. De opvolging van deze suggesties zorgt voor een verbeter slag voor de VV in het adequaat kunnen uitvoeren van haar controlerende, kaderstellende en besluitvormende taken.

1.2 De (ambtelijke) opvolging van de verbeter suggesties heeft tijd nodig.

De leden van de werkgroep hebben concrete adviezen meegegeven. Veel van deze suggesties sluiten aan bij verbeteringen en ontwikkelingen waar de organisatie reeds aan werkt, wat zorgt voor een snelle opvolging en directe toepassing. Echter staan enkele adviezen nog open. De leden geven de organisatie de tijd om aan de nog openstaande adviezen te werken. Na 1 jaar, na een volledige P&C-cyclus, komt de werkgroep eenmalig bij elkaar en wordt de stand van zaken rondom de opvolging van de adviezen geëvalueerd.

Hoe is er te werk gegaan?

Er zijn vijf bijeenkomsten geweest. In de eerste bijeenkomst is geïnventariseerd welke onderwerpen besproken moesten worden. Besloten is zich in de verdere bijeenkomsten bezig te houden met:

- Planning & control (P&C) cyclus;
- Effect- en middelenmonitor;
- Bestuurlijke voortgangsrapportages (buraps);
- Besluitnota's.

Tijdens de bijeenkomsten gaven de ambtenaren eerst uitleg. Vervolgens hadden de leden van de werkgroep de mogelijkheid om vragen te stellen, kritische kanttekeningen te plaatsen en met elkaar in discussie te gaan. Tijdens de bijeenkomsten is ook aandacht besteed aan de samenhang tussen de verschillende stukken. De gesprekken verliepen in een constructieve, opbouwende sfeer en de gegeven toelichtingen werkten verhelderend.

Wat is de hoofdconclusie?

De leden concluderen dat de huidige systematiek bij Rijnland en de kwaliteit van de verschillende documenten goed is, zeker in vergelijking met ervaringen elders. Ook merken langer zittende VV-leden op dat sprake is van een stijgende lijn in de afgelopen jaren. Maar zij zien nog steeds mogelijkheden voor verbetering.

Wat zijn de verdere mogelijkheden voor verbetering?

Samengevat zien de leden op dit moment vier punten van verbetering:

- **Meer gerichtheid op grip.** In de documenten worden de onderwerpen waar het waterschap zich mee bezighoudt goed uitgelegd via heldere teksten en mooi bijpassende illustraties. Het is voor een VV-lid echter niet altijd zo duidelijk welke overwegingen achter keuzes (in besluitnota's) liggen en wat de belangrijke kengetallen zijn, waarop moet worden gelet;
- **Aandacht voor effectiviteit.** In de rapportages is niet duidelijk welke investeringen tot welke resultaten leiden. De Effect- en Middelenmonitor, waarin gerapporteerd wordt over resultaten, staat los van buraps waarin gerapporteerd wordt over de maatregelen en investeringen. Bij sommige onderwerpen is die relatie gemakkelijk zonder verdere uitleg te leggen (zoals bij het versterken van keringen), maar soms ook helemaal niet (zoals bij het verbeteren van de waterkwaliteit). Dat maakt het voor de VV lastig om te sturen op effectiviteit en kwaliteit;
- **Aandacht voor beleidsredeneringen.** Het Waterbeheerplan is een basisdocument voor een periode van 6 jaar. Daarin zou het beleid moeten worden beschreven waarop andere documenten kunnen teruggrijpen. Het WBP6 bevat echter voor elk programma aandachtspunten, waarvan de onderlinge samenhang niet zonder meer helder is. Ook de link tussen investeringen en beoogde resultaten wordt niet navolgbaar gelegd;
- **Vermijden (of uitleggen van) inconsistenties.** De verschillende verantwoordingsdocumenten sluiten niet altijd goed op elkaar aan qua indeling en terminologie. Maar meestal komt het omdat zaken nu eenmaal veranderen. In het laatste geval is uitleg gewenst.

Wat zijn de concrete verbeteringsuggesties?

In onderstaande tabel zijn concrete verbeteringsuggesties en adviezen van de leden van de werkgroep, per behandeld onderwerp, weergegeven. Daarbij is aangegeven hoe de (voorlopige) ambtelijke opvolging plaatsvindt en wat de huidige status van deze opvolging is. De verbeteringsuggesties sluiten veelal aan bij de verbeteringen en ontwikkelingen waar de organisatie reeds aan werkt. Dat biedt perspectief op een redelijk snelle opvolging van een aantal suggesties. Zo is te zien dat de meeste adviezen direct toepasbaar zijn, enkele adviezen staan nog open.

	Advies werkgroep	Voorlopige opvolging	Status
<i>Algemeen/P&C-cyclus</i>			
1	Geef bij elk P&C-document een toelichting over de plaats in de cyclus en de samenhang met andere documenten.	In de VV van 15 mei 2024 is een VV TKN-memo geagendeerd waarin een toelichting is gegeven over de drie P&C-documenten die dan op de agenda staan. Middels een overzichtelijk schema is de plek van deze documenten in de cyclus weergegeven. Dit schema wordt bij volgende P&C documenten standaard toegevoegd.	Dit advies is per heden opgevolgd.
<i>Effect- en middelenmonitor</i>			
2	Maak een openingspagina die in één oogopslag de stand van zaken in beeld brengt, bijvoorbeeld met kleuren, zo mogelijk met een doorklikmogelijkheid.	Als eerste stap daartoe is in de Effect- en Middelenmonitor 2023 een 'Samenvatting in cijfers' toegevoegd, die de meetgegevens weergeeft van de belangrijkste indicatoren. Dit in combinatie met kleuren, die de voortgang/doelrealisatie aanduiden.	De eerste stap is gezet, bij de effectmonitor 2024 volgt een verdere verbetering.
3	Werk toe naar een eenduidige verbinding met het WBP6, wat betreft de indeling, woordkeus en indicatoren. Wees consistent: sluit aan of leg uit waarom je afwijkt.	Het advies wordt herkend en onderschreven. De verbeteringen zijn meegenomen in de Effect- en Middelenmonitor 2023 en worden verder doorgevoerd in de volgende edities.	De eerste stap is gezet, bij de effectmonitor 2024 volgt een verdere verbetering.
4a	Redeneer per programma terug van het uiteindelijke doel naar tussendoelen die daaronder liggen en de acties, maatregelen en inzet van geld (investeringen) die nodig zijn om de doelen te realiseren. Leg deze beleidsredeneringen vast in heldere doelenbomen in het WBP.	Het voornemen is om de VV-(werkgroep-) leden te betrekken bij de voorbereidingen van het WBP7, om dit verder te verbeteren en te ontwikkelen.	Het huidige WBP6 ligt vast, bij de ontwikkeling van het WBP7 wordt dit meegenomen.
4b	Besteed, vooruitlopend op een completer en beter WBP (versie 7), al aandacht aan: - het verduidelijken van (onderdelen van) de beleidsredeneringen; - de effectiviteit van de maatregelen (waaronder de investeringen); - de resultaten en de effectiviteit van maatregelen bij de door de VV belangrijk geachte doelen rond biodiversiteit, klimaat en andere maatschappelijke opgaven.	Afgesproken is om een try-out te doen, om te gaan oefenen op 1 of 2 thema's. Daarbij staat de effectiviteit van de genomen maatregelen centraal. De uitkomsten van deze try-out worden meegenomen in de evaluatie van de werkgroep, die gepland wordt 1 jaar na afronding.	Dit komt terug in de evaluatie, de werkgroep komt over 1 jaar weer bij elkaar.

	Advies werkgroep	Voorlopige opvolging	Status
5	Geef duidelijker aan wat de betekenis is van de effect- en middelenmonitor in de P&C-cyclus, en wat het vervolg is. Geef meer aandacht aan de uitkomsten van de effectmonitor bij de bestuurlijke behandeling, en geef per portefeuillehouder een inschatting van de effectiviteit en doelmatigheid van de maatregelen/investeringen.	Zie punt 1. Dit advies is meteen opgepakt. In de VV-commissies van 17 april geven alle portefeuillehouders een 'reflectie' op de stand zaken van de onderwerpen uit hun portefeuille, met o.a. punten van trots en punten van zorg.	Dit advies is per heden opgevolgd.
Bestuurlijke voortgangsrapportages (buraps)			
6	Schrijf de teksten wat minder cryptisch en beter uit, met meer aandacht voor beheers- en bijsturingsmaatregelen. Licht niet alleen de rode en oranje vinkjes toe, maar geef ook een geloofwaardige toelichting op de groene vinkjes en hoe naar groene vinkjes wordt toegewerkt.	De organisatie werkt toe naar verdere verbetering van de toelichtende teksten, dat zal een geleidelijk proces zijn.	Een geleidelijke verbetering wordt in gang gezet, met prioriteit op het aangeven van bijsturingsmaatregelen
7	Organiseer voorafgaand aan de behandeling van de Zomerburap een 'tafeltjesavond' voor de VV-leden, met ruimte voor vragen en informatie door ambtenaren. Tijdens deze avond kan het gesprek over 'de gegeven kleur aan de vinkjes' plaatsvinden, om zo tijdens de reguliere vergaderingen te kunnen spreken over de inhoud.	Deze avond wordt ingepland op maandagavond 23 september 2024.	Dit advies is per heden opgevolgd.
Bestuurlijke nota's			
8	Benoem (reële) alternatieven en geef inzicht in de overwegingen van het college. In wezen zit het al in sommige besluitnota's, maar het mag meer naar voren komen.	Bij alternatieven kunnen wij die laten zien, met de bijbehorende afwegingen. Dat kan vroegtijdig in de beeld- en opiniefase, bijv. via een beeldvormende VV, maar in de besluitnota's is het ook zeker nodig.	Dit advies krijgt aandacht, over een jaar te evalueren.
9	Geef een plek aan afspraken over circulariteit, klimaat & biodiversiteit, inclusief een overzicht van kosten en baten.	In de huidige tijde behoren deze onderwerpen een goede plek in bestuursvoorstellen te krijgen. We gebruiken daarvoor zowel de business case als de value case-benadering.	Dit blijft onder de aandacht, over een jaar te evalueren.
10	Zorg voor een feitencheck (juridisch, maar ook financieel).	De juridische en financiële toetsing moet goed onderbouwd zijn. Hierover is geen verschil van inzicht.	Wordt voortgezet.

	Advies werkgroep	Voorlopige opvolging	Status
11	Behandel beleidsintensieve of financieel omvangrijke projecten apart, niet in een verzamelkrediet*. Hoewel het in theorie mogelijk blijft voor de VV om aan te geven onderdelen van een verzamelkrediet apart te willen bespreken, werkt dat in de praktijk niet. Daarom ligt hier een belangrijke verantwoordelijkheid van het college.	Hier zijn wij het mee eens, want zo was de afspraak. Het college kijkt (scherper) naar de samenstelling van de verzamelkredieten.	Dit advies krijgt aandacht, over een jaar te evalueren.
Vervolg			
12	Over 1 jaar check of aanbevelingen leiden tot verbetering.	De werkgroep komt in mei 2025 eenmalig bijeen voor een evaluatie, na behandeling van de voorjaarsburap en de jaarrekening.	De bijeenkomst wordt gepland.

**Met een verzamelkrediet wordt het voorstel aan de VV bedoeld bij de Voorjaarsburap en de begroting, waar tegelijkertijd meerdere kredieten worden aangevraagd. Het gaat hierbij om beleidsarme en/of financieel niet omvangrijke kredieten. Dit wordt vaak verward met een clusterkrediet. Een clusterkrediet is een krediet voor één bepaalde assetgroep, waarbij tegelijkertijd voor een gedeelte van het areaal krediet wordt aangevraagd, bijvoorbeeld voor DIRK.*

Financiën

N.v.t.

Risico's

N.v.t.

Vervolg

In mei 2025, na een geheel nieuwe P&C-cyclus, komen de leden eenmalig bij elkaar om de opgevolgde adviezen, verbeteringen en nieuwe bevindingen te evalueren. Hierover zal te zijner tijd een terugkoppeling aan de VV volgen.